

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Stichting Wakker Dier
T.a.v. Anne Hilhorst
Postbus 92024
1090 AA AMSTERDAM

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Behandeld door

[Redacted]

Ons kenmerk

DGA-DAD / 37997488

Datum 24 oktober 2023
Betreft Hittestress tijdens langeafstandstransporten

Geachte mevrouw Hillhorst,

Hartelijk dank voor uw brief van 7 juli jl. waarin u uw zorgen over hittestress bij dieren tijdens langeafstandstransporten met mij deelt. Ik vind het belangrijk dat er ook tijdens warme dagen goed op onze dieren wordt gelet, ook tijdens langeafstandstransporten. Hittestress bij dieren is verschrikkelijk en moet zoveel mogelijk worden voorkomen.

U vraagt mij harder op te treden tegen langeafstandstransporten waarbij de wettelijke temperatuurgrens zoals opgenomen in de Europese Verordening (EG) nr. 1/2005 (de Transportverordening) wordt overschreden. Hieronder zal ik ingaan op uw specifieke vragen rondom dit dossier.

Wettelijke grenswaarde

Zoals u ook aangeeft in uw brief, staat de Transportverordening transporten toe waarbij de temperatuur in het veevoermiddel maximaal 35 graden Celsius wordt. De Europese Commissie roept lidstaten daarnaast op geen langeafstandstransporten toe te staan waarbij van tevoren al duidelijk is dat de buitentemperatuur onderweg hoger dan 30 graden Celsius is. Nederland geeft ieder jaar gehoor aan deze oproep, omdat wij het belangrijk vinden hittestress zoveel als mogelijk tegen te gaan. De NVWA controleert voorafgaande aan het transport of de voorspelde omgevingstemperatuur op de gehele route niet boven de 30 graden Celsius uitkomt. Tevens controleert de NVWA achteraf of de grens van 35 graden Celsius binnen het veevoermiddel niet overschreden is, door het uitlezen van de temperatuurregistratie.

Marges

Desondanks kan het toch voorkomen dat de temperatuur in het veevoermiddel oploopt tot boven het wettelijke maximum van 35 graden Celsius. De NVWA houdt hier toezicht op door middel van retrospectieve controles aan de hand van GPS- en temperatuurdata van/in het veevoermiddel. Er wordt handhavend opgetreden wanneer de temperatuur in het veevoermiddel één uur of langer boven de 35 graden Celsius is. Dit is niet per definitie een aaneengesloten uur, maar kunnen tijdens de gehele reis ook meerdere korte perioden zijn die samen optellen tot één uur. De NVWA evalueert deze werkwijze met de termijn van één

uur op dit moment om te bepalen of ze ook eerder al in kunnen grijpen. Ik moedig deze evaluatie aan.

Aangezien meetapparatuur nooit 100% nauwkeurig is en altijd een meetafwijking heeft, moet de NVWA ook rekening houden met de meetafwijking van de temperatuursensoren in het veevoermiddel. Het gaat daarbij om een mogelijke foutmarge van maximaal 0,5 graden Celsius die ook gehanteerd wordt bij de keuringen van veevoermiddelen. De NVWA kan alleen handhaven als zij 100% zeker weet dat de wettelijke norm is overtreden. Inclusief de foutmarge van de sensoren is dat dus vanaf een door de sensoren aangegeven temperatuur van 35,5 graden Celsius.

Data

De cijfers die ik gedeeld heb met de Kamer (Kamerstuk 28 286, nr. 1296) zijn correct en komen overeen met de cijfers openbaar gemaakt via het WOO-verzoek van Wakker Dier. In 2020 is er 82 keer een temperatuur van meer dan 35 graden Celsius geconstateerd, van deze 82 was de overschrijding in 49 van de gevallen langer dan 1 uur. Van deze 49 is 27 gebleken dat het ging om een overtreding waarbij de NVWA 11 keer een melding heeft gemaakt via het National Contact Point (buitenlandse transporteur¹) en 16 keer een Rapport van Bevindingen heeft opgesteld (Nederlandse transporteur). Dit zijn de 27 overschrijdingen van de 35 graden grens die u terugvindt in de Kamerbrief van 8 juni jl. (Kamerstuk 28 286, nr. 1296). Bij de overige 22 gevallen (49-27=22) is aangetoond dat het een technische storing betrof van één of meer van de temperatuursensoren, waardoor deze gevallen niet worden aangemerkt als overtreding, of kon aannemelijk gemaakt worden dat er geen dieren in het voertuig aanwezig waren ten tijde van de temperatuur overschrijding (bijvoorbeeld bij een stop op een controlepost waarbij de dieren worden uitgeladen voor 24 uur rust).

Handhavingsbeleid

De handhavingscijfers van de NVWA laten een voorzichtig positief beeld zien met minder overtredingen van de temperatuurnorm van 35 graden Celsius tijdens langeafstandstransporten in 2022 ten opzichte van 2020, ondanks een hoger aantal retrospectieve checks in 2022. Desalniettemin evalueert de NVWA op dit moment haar werkwijze, met name voor wat betreft de handhavingsgrens van één uur temperatuuroverschrijding.

De normen in de Transportverordening zijn duidelijk voor wat betreft de temperatuur in het veevoermiddel en de NVWA handhaaft hierop. Nederland moet zich bij transporten naar en door andere lidstaten houden aan de Europese regels voor communautair verkeer tussen EU-lidstaten, ook bij langeafstandstransporten. Daardoor kan ik langeafstandstransporten niet verbieden of beperken als deze aan de Transportverordening voldoen. Wel zal de NVWA, zoals hierboven aangegeven, bekijken waar het handhavingsbeleid met betrekking tot langeafstandstransporten en hoge temperaturen onderweg nog

---

¹ Overtredingen die de NVWA bij de retrospectieve controles constateert bij buitenlandse transporteurs worden gemeld aan de lidstaat waarin de transporteur geregistreerd staat. Het is dan aan de competente autoriteit van die lidstaat om te handhaven bij die transporteur (bijvoorbeeld aan de hand van een boete of het schorsen of intrekken van de vergunning van de transporteur).

scherper kan. Daarnaast blijf ik op Europees niveau pleiten voor een verbod op langeafstandstransporten voor bepaalde diercategorieën en voor het transport van dierlijke producten en genetisch materiaal in plaats van levende dieren.

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Ons kenmerk
DGA-DAD / 37997488

Piet Adema
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit